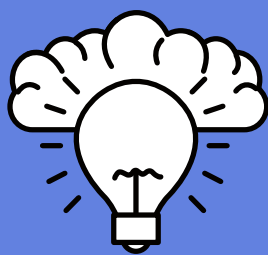

WYOBRAŹ SOBIE...

FUNKCJE WYOBRAŹNI

Wyobraźnia pełni w naszym codziennym życiu wiele różnych funkcji, o których często nie pamiętamy. Oto kilka z nich.

PRZETRWANIE

Zacznijmy od kwestii podstawowej. Rzadko uświadamiamy sobie, że wyobraźnia ułatwia nam przetrwanie w środowisku. Czyha w nim na nas wiele różnych niebezpieczeństw. Planując działania, od poszukiwania pożywienia, po dokonywane inwestycje posługujemy się wyobraźnią! Możemy w naszych głowach przetestować różne scenariusze działania, wyobrażając sobie co się stanie, gdy podejmiemy określone decyzje. Dzięki temu możemy uniknąć działań, w wyniku których zagrażałoby nam niebezpieczeństwo.

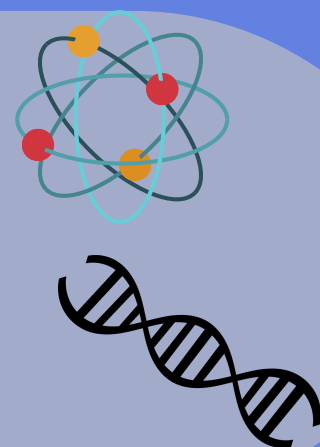
KOMUNIKACJA

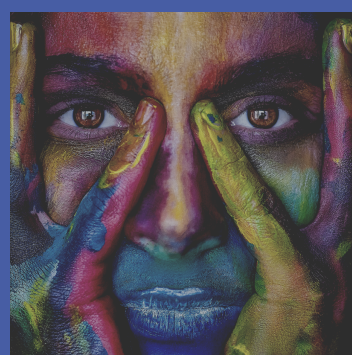
Dla przetrwania ważna jest komunikacja. Wyobraźnia może okazać się pomocna wtedy, gdy zawodzą nas zdolności językowe. Taka sytuacja ma miejsce wśród pacjentów w stanie wegetatywnym. Osoby te, pozostając przy życiu dzięki aparaturze podtrzymującej funkcje organizmu, z uwagi na nieświadomość nie mogą oczywiście komunikować się z otoczeniem. Na szczęście jednak pomysłowi naukowcy wpadli na dość nietypową koncepcję. Wykorzystując wiedzę na temat funkcjonowania ludzkiego mózgu nawiązali podstawową komunikację z pacjentami. Sprawa okazała się prostsza, niż mogłoby się wydawać. Nasz mózg podczas symulowania różnych obiektów czy zdarzeń wykorzystuje te same obwody neuronalne, które są aktywne, gdy coś postrzegamy lub robimy. Taka reaktywacja jest widoczna, jeśli zbadamy osobę przy wykorzystaniu funkcjonalnego rezonansu magnetycznego. Jeśli otrzyma ona polecenie wyobrażenia sobie drzewa, to reaktywuje się kora wzrokowa; a jeśli będzie sobie miała wyobrazić ruch ręką, reaktywują się obszary odpowiedzialne za motorykę. Wystarczy, że poprosimy pacjenta o wyobrażenie sobie drzewa, ruchu ręką lub czegokolwiek innego – jeśli odpowiednie obszary mózgu się reaktywują, oznaczać to będzie, że jest świadomy. Potem możemy zadawać proste pytania, np. "jeśli czujesz ból – wyobraź sobie ruch ręką". I tak dalej.

NAUKA

Obie powyższe funkcje wyobraźni wiążą się z jednym z największych osiągnięć ludzkiej cywilizacji – postępem naukowym. Łatwiej nam przetrwać dzięki wiedzy o świecie, której dostarcza nauka. To dzięki nauce wiemy, jak działa symulacja mentalna. Wyobraźnia stanowi jednak siłę napędową rozwoju nauki. Rozwija się ona dzięki odważnym, wymagającym wyobraźni, hipotezom, które następnie są empirycznie sprawdzane. Co więcej, wiele odkryć dokonało się dzięki eksperymentom myślowym – czyli wyobrażaniu sobie różnych, często kontrfaktycznych scenariuszy.

TWÓRCZOŚĆ

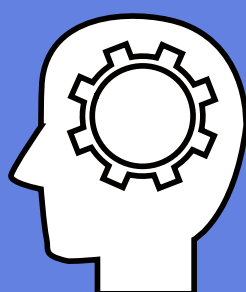
Bez wyobraźni nie byłoby też sztuki. Na wyobraźni właśnie opierają się przecież twórczość i kreatywność. To dzięki bogatej wyobraźni artystów możemy podziwiać abstrakcyjne dzieła sztuki, zaczytywać się w najbardziej wciągające kryminały, a także słuchać wspaniałej muzyki. Bez wyobraźni nie byłoby literatury, muzyki, malarstwa czy rzeźby.

INTUICJE

Intuicja odgrywa istotną rolę w podejmowanych przez nas codziennych decyzjach. Choć niekiedy wiedzie nas na manowce, w wielu sytuacjach możemy jej zaufać. Okazuje się, że poprzez wyobrażanie sobie różnych sytuacji możemy wywoływać intuicje, dzięki którym szybko znajdziemy rozwiązanie jakiegoś problemu. Ma to szczególne znaczenie w moralnej ocenie ludzkich działań. Jeśli mam ocenić działanie jakiejś osoby, zazwyczaj wyobrażę sobie sytuację, w jakiej się ona znalazła. Zapewne wszyscy inaczej ocenimy kradzież bochenka chleba dla dziecka niż rozbój dokonany na staruszce. U podstaw takiej lub innej oceny leżeć będą intuicje etyczne.

MNEMOTECHNIKI

Wyobraźnia usprawnia też naszą pamięć. Łatwiej jest nam zapamiętać pewne wyobrażone obrazy (skojarzenia) niż na przykład abstrakcyjny ciąg liter czy cyfr. Techniki wspomagające zapamiętywanie – mnemotechniki – w znaczącej części oparte są o wykorzystanie naszej wyobraźni.